

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Drept și științe sociale
Catedra Științe socioumane și asistență socială

Curriculum/Plan de curs

la disciplina universitară

Istoria dreptului

(învățământ cu frecvență la zi și frecvență redusă)

Autor: Lidia Pădureac dr., conf.univ.
Recenzenți: Gheorghe Neagu dr., conf.univ.
Nicolae Cazacu dr., conf.univ.

Discutat în ședința Catedrei
Științe socioumane și asistență socială
din _____ 2014
Proces verbal № _____

Aprobat la ședința
Consiliului Facultății Drept și științe sociale
din _____
Proces verbal № _____

Cuprins	pagini
I. Administrarea disciplinei	2
II. Integrarea disciplinei Istoria dreptului în programul de studii	3
III. Competențe dezvoltate în cadrul cursului	3-4
IV. Finalitățile cursului	4
V. Competențe prealabile	4
VI. Calendarul de desfășurare a cursului	4-8
VII. Activități de lucru individual	9-11
VIII. Evaluare	12
IX. Resurse informaționale ale cursului	13

Informații de identificare a disciplinei

Facultatea: Drept și științe sociale

Catedra: Științe socioumane și asistență socială

Specialitatea: Drept

Denimire: Istoria dreptului

Nr. de credite: 4

Statutul: disciplină obligatorie

Informații referitoare la cadrele didactice

Titularul cursului – Pădureac Lidia dr., conf.univ.

Publicații: 1 monografie, 2 suporturi de curs, peste 30 de studii și articole.

1. Lidia Pădureac, Relațiile româno-sovietice (1917-1934), Ed. Prut Internațional, Chișinău, 2003, -215 p., ISBN 9975-69-318-7
2. Lidia Pădureac, Istoria dreptului. Prelegeri, laboratoare, Ed. Presa universitară bălțeană, Bălți, 2008, -172 p., ISBN 978-9975-50-020-3
3. Lidia Pădureac, Fișe de evaluare la Istoria dreptului. Ed. Presa universitară bălțeană, Bălți, 2008.-20 p.
4. Lidia Pădureac, Istoria modernă și contemporană a Europei, Universitatea de Stat din Bălți, Bălți, 2012, -70 p.

I. Administrarea disciplinei

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			prelegeri	seminare	laboratoare	Lucrul individual		
	4	60	30	30		60	Test (scris)	română

II. Integrarea disciplinei Istoria dreptului în programul de studii

Istoria dreptului, fiind un curs universitar interdisciplinar, oferă viitorilor specialiști în domeniul jurisprudenței:

- concepte teoretice vizînd procesul de constituire și evoluție a structurilor fundamentale ale vieții juridice;
- sinteze privind legitățile general-istorice conform cărora a avut loc emergența și evoluția instituțiilor de stat și a normelor de drept din antichitate pînă în prezent;
- posibilitatea identificării și analizei factorilor care au influențat în timp geneza reglementării relațiilor din societate și au determinat într-un final formarea statului de drept.

Istoria dreptului urmărește fenomenele juridice în evoluție pe axa verticală a timpului și axa orizontală a spațiului geografic și reprezintă doar una din componentele fundamentale de cercetare integrală a societății, axîndu-se pe studierea istoriei proceselor politico-juridice a sistemului instituțiilor de stat și juridice care s-au manifestat în diferite țări. Analiza corectă a istoriei dreptului în concordanță cu valorile contemporane, ajută la prognozarea evoluției ulterioare a dreptului și dezvoltă abilități de implementare a cunoștințelor teoretice în practică. Cunoașterea trecutului permite stabilirea celor mai acceptabile și eficiente modalități în vederea dezvoltării statului de drept. Este imposibil de a cuprinde istoria dreptului tuturor popoarelor într-un curs universitar, din care motiv, în contextul dreptului plăsmuit de cele mai avansate state se impune evidențierea trăsăturilor tradiționale, permanente ale dreptului național modulului cum s-a adaptat condițiilor specifice fiecărei perioade istorice.

Cursul universitar Istoria dreptului este destinat studenților de la specialitatea Drept, studii superioare de licență a Facultății de Drept și Științe sociale.

III. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Scopul disciplinei este de a forma viitorilor specialiști din domeniul jurisprudenței:

- o concepție științifică despre etapele constituirii și conținutul dezvoltării statalității și sistemelor de drept;
- abilități de implementare a cunoștințelor teoretice în elaborarea sintezelor, relațiilor de cauzalitate și interdependență referitoare la evoluția instituțiilor de stat și a normelor de drept.

În cadrul cursului pot fi dezvoltate:

- **Competențe cognitive:** cunoașterea fenomenelor esențiale din Istoria dreptului, a problemelor fundamentale ale apariției, evoluției și funcționării dreptului țărilor care au avut o influență considerabilă asupra istoriei statalității și dreptului și au rezistat în timp datorită perfecțiunii; identificarea pentru fiecare epocă istorică a izvoarelor și componentele dreptului (organizarea politică, statutului juridic al persoanei, dreptului de proprietate, obligațiilor, familiei, succesoral, penal, de procedură penală, de procedură civilă);
- **Competențe de analiză și predicție:** formarea deprinderilor de analiză științifică a proceselor statalo-juridice; analiza cauzalității și a transformărilor în Istoria dreptului; dezvoltarea capacităților de investigație și deprindere de muncă intelectuală implicate de studiul fenomenelor statalo-juridice; dezvoltarea capacităților de comparație și stabilire a relațiilor dintre principiile juridice din diferite țări în diferite perioade; argumentarea transformărilor produse în lume pe parcursul evoluției statului și dreptului; înțelegerea ideilor centrale ale Istoriei dreptului în vederea formării atitudinii corecte față de trecutul juridic al societății; manifestarea devotamentului față de principiile statului de drept, a principiilor și mecanismelor democratice; a încrederii în realizarea actului juridic, în progresul societății și în respectarea legilor în vigoare; crearea premiselor favorabile pentru însușirea adecvată a mai multor discipline: teoria generală a dreptului, drept constituțional.

- **Competențe aplicative:** capacitatea de elaborare a sintezelor conceptuale ce reflectă geneza și evoluția dreptului, principiile de reglementare a relațiilor dintre oameni din cele mai vechi timpuri până în prezent; capacitatea de structurare a materialului informativ în vederea elaborării schemelor tematice; capacitatea de realizare a unor sinteze factologice, pornind de la diferite surse informaționale; capacitatea de a integra cunoștințele istoriei dreptului în scopul argumentării juridice contemporane.

IV. Finalitățile cursului

La finalizarea studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- să identifice transformările generale și cele specifice care s-au manifestat pe parcursul evoluției statului și dreptului în epocile: antică, medievală, modernă, contemporană;
- să compare sistemul juridic anglo-saxon cu cel continental;
- să identifice factorii care au determinat schimbările în domeniul organizării statului și dreptului din cele mai vechi timpuri până în prezent;
- să argumenteze deosebiri ale principiilor de funcționare a legilor în diferite etape istorice;
- să explice cauzele constituirii și evoluției statului și dreptului;
- să argumenteze rolul legilor în sistemele istorice de reglementare a relațiilor dintre oameni;
- să elaboreze scheme tematice de sinteză a materialului informațional;
- să formuleze discursuri argumentate privind aspectele general eși specifice a fenomenelor juridice în epocile: antică, medievală, modernă, contemporană.

V. Prealabile/precondițiile

- istoria universală: noțiunile de epocă, stat; civilizație; formele de organizare politică, regimuri politice, structuri sociale.
- istoria românilor: stătalitate geto-dacă; state medievale românești; stat modern.

VI. Calendarul de desfășurare a cursului

a) Tematica și reparizarea orientativă a orelor la prelegeri

nr. /o	Tema prelegerii	subcompetențe	nr. de ore	
			zi	f/r
1	Locul Istoriei dreptului în sistemul științelor juridice. Geneza statului și dreptului <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obiectul de studiu și baza metodologică a Istoriei dreptului. ▪ Corelația Istoriei dreptului cu ramurile sistemului de drept. ▪ Premisele apariției statului și dreptului. ▪ Modalități timpurii de reglementare a relațiilor dintre oameni 	<i>Studentul va fi capabil:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să perceapă oportunitățile cursului ▪ să recunoască raporturile interdisciplinare între Istoria dreptului și alte științe; ▪ să explice procesul de geneză a statului și dreptului; ▪ să argumenteze cauzele ce au generat apariția dreptului; ▪ să creeze proiecte de studiu, utilizând informațiile din diferite surse în limbaj istoric adecvat. 	2	2
2	Dreptul în Orientul Antic <ul style="list-style-type: none"> ▪ Principii de organizare politică în Orientul antic. ▪ Statul și dreptul egiptean. 	<i>Studentul va fi capabil:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să caracterizeze principale izvoare de drept din Orientul antic; ▪ să analizeze cauzalitatea 	2	2

	<p>(Caracteristică generală)</p> <ul style="list-style-type: none"> Statul babilonian. Codul de legi Hammurabi. 	<p>schimbărilor principiilor de drept în Orientul Antic;</p> <ul style="list-style-type: none"> să explice principiile statutului juridic al persoanei, a dreptului obligațiilor, familiei, penal conform codului de legi Hammurabi; să argumenteze importanța codului de legi Hammurabi. 		
3	<p>Evoluția statului și dreptului în Grecia antică</p> <ul style="list-style-type: none"> Etapele evoluției organizării politice în Grecia antică. Constituirea și evoluția democrației în Atena. Principiile de organizare și funcționare a statului spartan. Trăsături specifice și generale în dreptul grecesc. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> să identifice interdependența dintre stat și drept în lumea greacă; să explice fărâmițarea politică a Greciei antice să determine legăturile cauzale dintre reformele lui Solon, Clistene, Pericle și democratizarea Atenei; să identifice trăsăturile specifice a statului spartan; să argumenteze impactul democrației ateniene asupra legilor grecești. 	2	2
4.	<p>Evoluția statului și dreptului în Roma antică</p> <ul style="list-style-type: none"> Etapele evoluției statului și dreptului roman. Izvoarele dreptului roman. Principiile dreptului roman. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> să caracterizeze etapele evoluției statului și dreptului roman; să identifice transformările produse în dreptul roman pe parcursul epocii antice; să stabilească relația de cauzalitate dintre transformările politice din Roma antică și evoluția principiilor dreptului roman; să argumenteze rolul dreptului roman în istoria universală. 	2	
5	<p>Evoluția dreptului în Spațiul Românesc în antichitate</p> <ul style="list-style-type: none"> Geneza statalității geto-dace. Reglementări juridice la geto-daci. Dreptul în Dacia romană. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> să caracterizeze evoluția statului geto-dac; să identifice particularitățile dreptului geto-dac; să stabilească relația de cauzalitate dintre formarea provinciei Dacia și transformările juridice în această regiune. 	2	2
6	<p>Dreptul medieval în Europa occidentală</p> <ul style="list-style-type: none"> Geneza statului și dreptului medieval în Europa de vest. Statul francilor. Lex Salica. Dreptul medieval francez. Sistemul dreptului medieval german. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> să identifice trăsăturile generale și specifice ale dreptului în țările din Europa occidentală; să caracterizeze principiile Lex salicum; să explice impactul fărâmițării feudale asupra dreptului; 	2	2

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dreptul Angliei medievale. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să argumenteze contribuția personalităților istorice în procesul de formare a dreptului medieval. 		
7	<p>Geneza și evoluția dreptului medieval românesc</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evoluția statalității medievale românești. ▪ Principiile juridice conform Legii Țării. Sistemul juridic Jus Valachicum. ▪ Consecințele juridice ale instaurării suzeranității otomane. ▪ Legiuri speciale în sec. XVIII. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să identifice particularitățile dreptului medieval românesc; ▪ să argumenteze originalitatea sistemului juridic românesc; ▪ să explice cauzele și consecințele evoluției dreptului medieval românesc; ▪ să comenteze principiile dreptului din Moldova și Țara Românească; ▪ să explice cauzele particularităților instituțiilor juridice din Transilvania; ▪ să demonstreze legătura causală dintre instaurarea regimului fanariot și transformările în organizarea de stat a Moldovei și Munteniei; 	2	2
8	<p>Studiu de caz: Receptarea dreptului roman în evul mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dreptul roman între antichitate și medieval. ▪ Sursele și mediile receptării dreptului roman. ▪ Receptarea dreptului roman în Spațiul Românesc. ▪ Contribuția dreptului roman la organizarea societății medievale europene. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să identifice principalele componente a fenomenului de receptare a dreptului roman; ▪ să contureze spațiul geografic în care s-a manifestat receptarea; ▪ să demonstreze contribuția dreptului roman la organizarea societății medievale; ▪ să explice rolul receptării în istoria universală a dreptului. 	2	
9	<p>Constituirea și evoluția dreptului modern.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Revoluțiile din sec. XVII-XVIII și rolul lor în formarea dreptului modern. ▪ Constituirea familiilor anglo-saxone și continentale de drept. ▪ Evoluția dreptului modern în Anglia, SUA, Franța. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să stabilească circumstanțele genezei dreptului modern în țările din Europa Occidentală; ▪ să explice cauzele formării unui drept de tip nou; ▪ să identifice particularitățile dreptului anglo-saxon și cele ale dreptului continental. ▪ să argumenteze procesul de evoluție a dreptului modern în Anglia, SUA, Franța. 	2	2
10	<p>Studiu de caz: Codificările napoleoniene</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cauzele elaborării codurilor moderne de legi. ▪ Codul civil. ▪ Codul penal. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să explice cauzele elaborării codurilor napoleoniene; ▪ să argumenteze rolul istoric a lui Napoleon Bonaparte în elaborarea codurilor moderne de legi; 	2	2

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Codul comercial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să caracterizeze principiile codurilor de legi napoleoniene; ▪ să stabilească legătura cauzală dintre transformările din societatea franceză și elaborarea codurilor napoleoniene. 		
11	<p>Statul și dreptul românesc în secolul al XIX-lea.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizarea de stat în condițiile protectoratului rusesc. Regulamentele Organice. ▪ Încercări de modernizare a dreptului. Codificarea. ▪ Constituirea sistemului de drept modern. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să identifice circumstanțele genezei dreptului modern românesc; ▪ să argumenteze limitele și progresele regulamentelor organice; ▪ să utilizeze prevederi din legi pentru a demonstra încercările de modernizare a dreptului românesc; ▪ să explice cauzele modernizării lente a dreptului românesc; ▪ să aprecieze contribuția personalităților la formarea dreptului modern românesc. 	2	2
12	<p>Organizarea administrativă și instituțiile juridice din Basarabia în sec. al XIX-lea.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izvoarele de drept și legislația locală din Basarabia după anexarea din 1812. ▪ Dreptul în Basarabia în a doua jumătate a sec. al XIX-lea. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să explice transformările negative în domeniul dreptului din Basarabia după 1812; ▪ să identifice particularitățile instituțiilor juridice din Basarabia; ▪ să explice atitudinea administrației țariste față de dreptul românesc; ▪ să argumenteze valoarea izvoarelor de drept din Basarabia; ▪ să compare instituțiile juridice din România cu cele din Basarabia. 	2	
13	<p>Principalele modificări în domeniul dreptului în epoca contemporană.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izvoarele de drept. ▪ Legislație civilă. ▪ Dreptul penal. ▪ Judecata și procesul judiciar. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să explice principalele modificări în domeniul dreptului din al sec. XX-lea; ▪ să identifice cauzele transformărilor intervenite în instituțiile juridice după războiul doi mondial; ▪ să compare principiile fundamentale a dreptului contemporan cu principiile perioadei anterioare; ▪ să stabilească particularitățile dreptului în țările din Europa. 	2	
14	<p>Statul și dreptul în Republica Moldova la etapa actuală</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Încercări de organizare a statului de drept – proclamarea suveranității și independenței Republicii Moldova. 	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să analizeze principiile de funcționare a statului Republica Moldova în contextul principiilor statului de drept; 	2	2

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Constituția Republicii Moldova – trăsături generale. ▪ Tendințe principale în domeniul dreptului în Republica Moldova. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ să argumenteze importanța evenimentelor din anii 80-90 în vederea organizării instituțiilor juridice din Republica Moldova; ▪ să explice cauzele adoptării Constituției Republicii Moldova (1994); ▪ să caracterizeze principalele tendințe în dreptul din Republica Moldova la etapa actuală. 		
15	<p>Tendințe de reglementare a relațiilor din societate la începutul sec. XXI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izvoarele de drept. ▪ Dreptul civil. ▪ Legislația socială. ▪ Judecata și procesul judiciar. <p>Efectele globalizării asupra dreptului.</p>	<p><i>Studentul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să identifice tendințele generale din drept la începutul sec. XXI; ▪ să utilizeze metoda comparației la studierea principiilor dreptului actual; ▪ să argumenteze legătura cauzală dintre tendințele generale din societate și evoluția dreptului; ▪ să comenteze rolul dreptului în istoria comunității umane. 	2	

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar

№	Tema seminarului	№ de ore	
		zi	F/r
1	Organizarea statală și dreptul în Egiptul antic	2	
2	Organizarea statală și dreptul în Babilon	2	
3	Organizarea statală în Grecia antică	2	2
4	Particularitățile dreptului orașelor-polis grecești: Atena, Sparta	2	
5	Evoluția dreptului roman	2	
6	Reglementări juridice în Spațiul Românesc în epoca antică	2	
7	Geneza și funcționarea dreptului medieval timpuriu în Europa Occidentală. Lex Salicum	2	
8	Impactul dreptului canonic asupra legislației medievale europene	2	
9	Organizarea societății românești conform Legii țării și a pravilelor românești	2	
10	Devenirea dreptului bizantin	2	
11	Instituțiile fundamentale a dreptului burghez	2	
12	Dreptul modern în țările din Europa	2	2
13	SUA. Geneza și evoluția dreptului în epoca modernă	2	
14	Formarea sistemului de drept român modern	2	
15	Instituțiile de drept în timpul statului național român	2	

VI. Activități de lucru individual

Tema	Activitatea	nr. de ore																																
Locul Istoriei dreptului în sistemul științelor juridice. Geneza statului și dreptului	<p>Elaborarea, în baza a trei surse istoriografice [3;5;6] a unei sineze privind cauzele formării statului și dreptului; Studierea corelației dintre geneza statului și a dreptului; Identificarea zonelor geografice unde s-au constituit primele state în vederea formulării comentariului la tema: „Cauzele și consecințele constituirii primelor formațiuni statale” (utilizînd graficul consecințelor)</p> <table border="1" data-bbox="507 629 1289 745"> <thead> <tr> <th colspan="2">Constituirea primelor formațiuni statale</th> </tr> <tr> <th>cauze</th> <th>consecințe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Identificarea și defnirea noțiunilor-cheie.</p>	Constituirea primelor formațiuni statale		cauze	consecințe			4																										
Constituirea primelor formațiuni statale																																		
cauze	consecințe																																	
Dreptul în Orientul Antic	<p>Realizarea unei scheme tematice</p> <table border="1" data-bbox="507 819 1331 1122"> <thead> <tr> <th colspan="4">Dreptul în Orientul Antic</th> </tr> <tr> <th>țara</th> <th>Instituțiile statului</th> <th>Statutul juridic al persoanei</th> <th>Particularitățile sistemului juridic</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Egipt</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Babilon</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>India</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>China</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Elaborarea unor sinteze în volum de 10-15 propoziții vizînd:</p> <table border="1" data-bbox="507 1160 1385 1458"> <tbody> <tr> <td>Despotismul oriental reflectat în legislația antică.</td> <td>Rolul templelor în organizarea judecătii în Orientul Antic.</td> <td>Impactul religiei asupra dreptului egiptean.</td> <td>Drepturile și obligațiile tatălui în familie în lumea antică.</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Identificarea și defnirea noțiunilor-cheie.</p>	Dreptul în Orientul Antic				țara	Instituțiile statului	Statutul juridic al persoanei	Particularitățile sistemului juridic	Egipt				Babilon				India				China				Despotismul oriental reflectat în legislația antică.	Rolul templelor în organizarea judecătii în Orientul Antic.	Impactul religiei asupra dreptului egiptean.	Drepturile și obligațiile tatălui în familie în lumea antică.					6
Dreptul în Orientul Antic																																		
țara	Instituțiile statului	Statutul juridic al persoanei	Particularitățile sistemului juridic																															
Egipt																																		
Babilon																																		
India																																		
China																																		
Despotismul oriental reflectat în legislația antică.	Rolul templelor în organizarea judecătii în Orientul Antic.	Impactul religiei asupra dreptului egiptean.	Drepturile și obligațiile tatălui în familie în lumea antică.																															
Evoluția statului și dreptului în Grecia antică	<p>Rezolvarea Fișelor de evaluare la tema „Statul și dreptul în Grecia antică” din „Istoria statului și dreptului. Prelegeri. Laboratoare, Bălți, 2008. (p. 130-131) Elaborarea unui discurs la una din temele: Gîndirea politică a democrației elene; Contractul și răspunderea contractuală în Grecia Antică. Identificarea și defnirea noțiunilor-cheie.</p>	4																																
Evoluția statului și dreptului în Roma antică	<p>Rezolvarea Fișelor de evaluare (exercițiile 1-10) la tema „Statul și dreptul în Roma antică” din „Istoria statului și dreptului. Prelegeri. Laboratoare, Bălți, 2008 (p. 168) Realizarea a două sinteze în volum de 10-15 propoziții: Concepția romană asupra dreptului – progrese și limite; Dreptul la proprietate în Roma Antică și contemporanitatea.</p>	4																																
Evoluția dreptului în Spațiul Românesc în	<p>Realizarea Fișei la tema studiată prin: - selectarea noțiunilor cheie și defnirea acestora;</p>	4																																

antichitate	<ul style="list-style-type: none"> - identificarea elementelor specifice statului și dreptului geto-dac; - comentarea, în baza informațiilor autorilor antici a legilor belagines <p>Formularea unui eseu la tema: Obiceiurile juridice la geto-daci în viziunea autorilor antici. Realizarea unei prezentări (maximum 7 min.), elucidând aspectele specifice a dreptului roman în provincia Dacia.</p>																			
Dreptul medieval în Europa occidentală	<p>Realizarea schemei de sinteză a temei, utilizând algoritmul: izvoarele dreptului medieval; statutul juridic al persoanei; dreptul de proprietate; dreptul obligațiilor; dreptul familiei; dreptul penal; procedura de judecată. Studierea informației în vederea completării tabelului:</p> <table border="1" data-bbox="507 667 1331 1155"> <thead> <tr> <th data-bbox="507 667 919 707">Afirmație</th> <th data-bbox="919 667 1331 707">Argumente</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="507 707 919 779">Regatele barbare – mediul genezei dreptului medieval.</td> <td data-bbox="919 707 1331 779"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="507 779 919 853">„Constituțiile papale” – izvor al dreptului canonic.</td> <td data-bbox="919 779 1331 853"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="507 853 919 965">Fărîmțării feudale a influențat asupra dreptului medieval.</td> <td data-bbox="919 853 1331 965"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="507 965 919 1039">Ierarhia de vasalitate a influențat dreptul medieval.</td> <td data-bbox="919 965 1331 1039"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="507 1039 919 1155">Dreptul medieval a generat dezvoltarea dreptului internațional.</td> <td data-bbox="919 1039 1331 1155"></td> </tr> </tbody> </table> <p>Identificarea și definirea noțiunilor-cheie.</p>	Afirmație	Argumente	Regatele barbare – mediul genezei dreptului medieval.		„Constituțiile papale” – izvor al dreptului canonic.		Fărîmțării feudale a influențat asupra dreptului medieval.		Ierarhia de vasalitate a influențat dreptul medieval.		Dreptul medieval a generat dezvoltarea dreptului internațional.		4						
Afirmație	Argumente																			
Regatele barbare – mediul genezei dreptului medieval.																				
„Constituțiile papale” – izvor al dreptului canonic.																				
Fărîmțării feudale a influențat asupra dreptului medieval.																				
Ierarhia de vasalitate a influențat dreptul medieval.																				
Dreptul medieval a generat dezvoltarea dreptului internațional.																				
Geneza și evoluția dreptului medieval românesc	<p>Realizarea unei sinteze istoriografice privitoare la factorii care au influențat geneza și evoluția dreptului medieval românesc. Identificarea aspectelor specifice ale Jus Valachicum. Elaborarea unor sinteze în volum de 5-7 propoziții la temele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Justiția domnească în Țara Românească și Țara Moldovei. 2. Preemțiunea în istoria dreptului românesc. 3. Tripticele din Transilvania – izvor al dreptului românesc 4. Puterea părintească în vechiul drept românesc. <p>Realizarea unui tabel comparativ a formei de organizare statală a Moldovei, Munteniei și Transilvaniei.</p>	4																		
Receptarea dreptului roman în evul mediu	<p>Completarea tabelului în baza surselor informaționale</p> <table border="1" data-bbox="507 1626 1369 1738"> <thead> <tr> <th colspan="4" data-bbox="507 1626 1369 1666">Receptarea dreptului roman</th> </tr> <tr> <th data-bbox="507 1666 722 1706">etape</th> <th data-bbox="722 1666 938 1706">domenii</th> <th data-bbox="938 1666 1153 1706">state</th> <th data-bbox="1153 1666 1369 1706">noțiuni-cheie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="507 1706 722 1738"></td> <td data-bbox="722 1706 938 1738"></td> <td data-bbox="938 1706 1153 1738"></td> <td data-bbox="1153 1706 1369 1738"></td> </tr> </tbody> </table> <p>Completarea tabelului relației de cauzalitate</p> <table border="1" data-bbox="507 1774 1369 1888"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="507 1774 1369 1814">Receptarea dreptului roman</th> </tr> <tr> <th data-bbox="507 1814 938 1854">Cauzele</th> <th data-bbox="938 1814 1369 1854">Consecințe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="507 1854 938 1888"></td> <td data-bbox="938 1854 1369 1888"></td> </tr> </tbody> </table>	Receptarea dreptului roman				etape	domenii	state	noțiuni-cheie					Receptarea dreptului roman		Cauzele	Consecințe			4
Receptarea dreptului roman																				
etape	domenii	state	noțiuni-cheie																	
Receptarea dreptului roman																				
Cauzele	Consecințe																			
Constituirea și evoluția dreptului modern.	<p>Realizarea unei sinteze privitor la specificul dreptului modern. Elaborarea unei Fișe tematice care să includă subiectele: Bill-ul drepturilor în SUA – atitudine nouă a statului față de individ; Legislația Franței revoluționare cu privire la drepturile femeii; Habeas Corpus Act – „a doua constituție britanică”; Principiile</p>	4																		

	dreptului diplomatic englez; Sistemul de precedente în SUA – formă originală a dreptului modern; Declarația drepturilor omului și cetățeanului – izvor al dreptului modern. Identificarea și definirea noțiunilor-cheie.							
Codificările napoleoniene	Sistematizarea informației privind codurile napoleoniene și rolul acestora în evoluția dreptului continental modern. Selectarea elementelor specifice pentru fiecare compartiment a Codului civil: persoane; obiecte; obligații în baza documentelor din [3, vol.3] Elaborarea a 2 spețe în baza Codului penal	4						
Statul și dreptul românesc în secolul al XIX-lea.	Selectarea informației referitoare la specificul dreptului românesc în sec. al XIX-lea. Realizarea unei sinteze asupra impactului procesului de formare a statului unitar asupra evoluției sistemului de drept. Identificarea caracteristicilor Codurilor de legi: civil, penal, de procedură. Elaborarea unei prezentări schematice a organizării statului în baza Constituției din 1866.	4						
Organizarea administrativă și instituțiile juridice din Basarabia în sec. al XIX-lea.	Elaborarea Fișei tematice: Basarabia în sec. XIX <table border="1" data-bbox="507 741 1369 857"> <tr> <td>perioada</td> <td>Instituțiile administrative</td> <td>Principiile legislației</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> Realizarea unei sinteze de stabilire a relației de cauzalitate dintre statutul Basarabiei și transformările juridice. Identificarea și definirea noțiunilor-cheie.	perioada	Instituțiile administrative	Principiile legislației				4
perioada	Instituțiile administrative	Principiile legislației						
Principalele modificări în domeniul dreptului în epoca contemporană.	Realizarea unei sinteze privitor la factorii care au influențat transformările din domeniul dreptului contemporan. Analiza și compararea a cel puțin două concepte referitoare la influența războaielor mondiale asupra dreptului. [9; 11] Identificarea și definirea noțiunilor-cheie.	2						
Statul și dreptul în Republica Moldova la etapa actuală	Identificarea argumentată a principalelor etape în evoluția statului și dreptului din RM. Realizarea unei sinteze privitor la cele mai importante transformări politice care au influențat dreptul în RM. Identificarea limitelor și progreselor din domeniul statului și dreptului RM.	2						
Tendințe de reglementare a relațiilor din societate la începutul sec. XXI	Realizarea unei sinteze privitor la rolul dreptului internațional în societatea contemporană. Analiza a cel puțin trei concepte referitoare la tendințele generale de reglementare a relațiilor dintre oameni la etapa actuală. [3; 5;6]	2						

Tematica pentru teze anuale / teze de licență

- Vina și procesul de judecată în Orientul Antic;
- Impactul democrației ateniene asupra dreptului continental;
- Evoluția dreptului obligațiilor în Roma Antică;
- Contribuția glosatorilor la formarea dreptului medieval;
- Puterea părintească în dreptul medieval românesc;
- Receptarea dreptului roman în Spațiul Românesc;
- Confruntarea dintre naționalism și cosmopolitism – efecte asupra dreptului.

Conferințe

- Dreptul și dreptatea în istoria sud-estului european.
- Probleme controversate ale dreptului Continental contemporan.

VIII. Evaluare

Evaluarea curentă se efectuează prin promovarea a două lucrări de control și aprecierea cunoștințelor studenților în cadrul seminarelor. Evaluarea finală se promovează sub forma unui test (examen). (formula de evaluare 60 % sem. + 40% ex.)

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Test (model)

De evaluare finală la Istoria dreptului, pentru studenții anului unu
(Facultatea de Drept și Științe sociale)

Varianta I

nr. grupeii _____
timp de realizare – 80 minute

studentul _____

1. Definiți noțiunea:

Heliaea –

Jus Valachicum -

4 puncte

2. Examinați cazul:

În babilon o persoană a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu o văduvă prin care a cumpărat de la ea o moară. Această moară a fost lăsată ca moștenire copiilor văduvei. Rudele decedatului au depus o plîngere în instanța de judecată. Ce hotărîre va adopta instanța?

Argumentați răspunsul.

6 puncte

3. Explicați cauzele reformelor lui Servius Tullius.

6 puncte

4. Stabiliți legătura causală dintre confruntarea politică din Anglia și elaborarea Habeas Corpus Act.

14 puncte

5. Formulați eseu la tema:

20 puncte

Izvoarele de drept și legile locale în Basarabia în prima jumătate a sec. al XIX-lea.

Punctaj	0-1	2-5	6-10	11-16	17-22	23-29	30-36	37-41	42-46	47-50
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Punctaj acumulat-----

Nota:-----

[Barem de notare:

1 – cîte 2 puncte pentru definirea corectă a fiecărei noțiuni;

2 - 2 puncte pentru identificare corectă a deciziei judecătorului, 3 puncte pentru argumentare, 1 punct pentru expunerea logică;

3 – cîte 2 puncte pentru fiecare cauză expusă corect;

4 – 2 puncte pentru prezentarea relației cauză-efect, 2 puncte pentru argumentarea relației cauză-efect, 2 puncte pentru utilizarea noțiunilor adecvate, 2 puncte pentru datele cronologice, 2 puncte pentru încadrarea personalității, 2 puncte pentru formularea concluziei, 2 puncte pentru argumentarea concluziei;

5 - 2 puncte pentru expunerea subiectului în relevanță tematică, 2 puncte pentru abordarea logică a tematicii, 4 puncte pentru evidențierea relației de cauzalitate, 2 puncte pentru numirea corectă a izvoarelor de drept, 2 puncte pentru utilizarea comparației, 2 puncte pentru formularea concluziei, 4 puncte pentru argumentarea corectă a concluziei, 2 puncte pentru prezența opiniei proprii.]

IX. Resurse informaționale ale cursului

1. Amuza Ion T., Istoria statului și dreptului românesc, București, 2001
2. **Aramă E., Istoria dreptului românesc, Chișinău, 2011**
3. Casso Leonida, Dreptul bizantin în Basarabia 1907, Chișinău, 1923
4. **Cernea E., Molcuț E., Istoria statului și dreptului românesc, București, 2013**
5. Culegere de texte pentru istoria universală. Epoca modernă, V. I., (1640-1848), alc. C. Mureșan, E. Csetri, B
6. Gaillard Jean-M., Istoria continentului European: de la 1850 până la sfârșitul sec. al XX-lea, Chișinău, 2001
7. **Guștiuc A., Chirtoacă L., Roșca V. Istoria universală a statului și dreptului, V. I - IV Chișinău, 2001**
8. Hanga V., Istoria generală a statului și dreptului. De la origini până la revoluțiile burgheze, București, 1958
9. Istoria evului mediu, v.1-2, sub red. lui Z. Udaltova și S. Karpov, Chișinău, 1992
10. Istoria Greciei Antice, sub red. lui V. Avdiev, Chișinău, 1989
11. Istoria modernă a Europei și Americii, vol.1, Chișinău, 1992
12. Istoria Orientului Antic, sub red. lui A. Vigasin, Chișinău, 1990
13. Istoria Romei Antice, sub red. lui V. Kuzișcin, Chișinău, 1982
14. Oroveanu Mihai, Istoria dreptului românesc și evoluția instituțiilor constituționale, București, 1992
15. **Pădureac L., Istoria dreptului. Prelegeri, documente, laboratoare, Bălți, 2008**
16. Smochină A., Istoria universală a statului și dreptului, V I – II, Chișinău 2002
17. Аннерс Э., История европейского права, Москва, 1999
18. Всеобщая история государства и права, под ред. Батыр К., Москва, 1995
19. История государства и права зарубежных стран, в 2 ч., под. ред. О. Жидкова и Н. Крашениковой, Москва, 2012
20. История государства и права зарубежных стран, в 2 ч., под. ред. О. Жидкова и Н. Крашениковой, Москва, 1997
21. Хрестоматия по всеобщей истории государства и права, под ред. М. Черниловского, Москва, 1994
22. Рене Давид, Камилл Жоффре – Спинози, Основные правовые системы современности, Москва, 1998
23. Черниловский М., Всеобщая история государства и права, Москва, 1995
24. http://file.ucdc.ro/cursuri/D_1_N19_Istoria_statului_si_dreptului_romanesc_Negoita_Florin.pdf
25. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pravo/istrp/ Батыр К. История государства и права зарубежных стран.
26. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pravo/istrp/ Крашениникова Н., Жидкова О. История государства и права зарубежных стран
27. <https://sites.google.com/site/stanislavcovalschi/istoria-universala-a-statului-si-dreptului>
28. [scribd.com/doc/134851739/76291908-Cursul-la-ISTORIA-UNIVERSALA-A-STATULUI-SI-DREPTULUI](https://www.scribd.com/doc/134851739/76291908-Cursul-la-ISTORIA-UNIVERSALA-A-STATULUI-SI-DREPTULUI)